

Proč bylo lhaní o Afghánistánu celá ta léta tak snadné? Vysvětlení je zde...

- CZ24 News | 3. září 2021

AFGHÁNISTÁN: Minimálně od roku 2005 dostávali vrcholní američtí politici naprosto zkreslené údaje o dění v Afghánistánu. Analýza Centra pro strategické studie upozorňuje, že od roku 2014 probíhalo zkreslování naprosto systematicky.

Struktura hlášení byla upravena tak, že v nich byly nadále zachycovány přímé bojové střety (v nich zvítězili téměř pokaždé Američané nebo speciální jednotka Afghánské armády), ale přestalo se řešit, kdo fakticky ovládá území. Z hlášení zmizely i další informace, takže se podařilo úplně zakrýt, že probíhá povstání a že povstalci mají jednoznačně navrch. Místo toho byl vytvářen obraz celkem stabilní země, kde sice občas dochází k teroristickým útokům, ale celkově se daří situaci zvládat, píše Petr Hampl v komentáři pro Prvnizpravy.cz.

A nebylo to zdaleka jediné falšování. V rámci jiných projektů se zase vykazovala třeba stavba škol, ale už se neříkalo, že afgánské rodiny odmítají do těch škol posílat děti.

Lidé, kteří rozhodovali na nejvyšší úrovni, skutečně mohli mít představu více méně modernizované země s celkem svobodnými poměry, kde je sice obyvatelstvo zužováno Talibanem a dalšími teroristickými skupinami, ale dokáže si s tím poradit. Bylo tedy logické, že řešili poklidný odchod, nikoliv ústup v panice. A že afgánské vládě nechali techniku a další zdroje – v opačném případě by čelili kritice, že opustili svého spojence.

A mezitím se v Afghánistánu dělo něco naprosto jiného.

Několik čtenářů mi napsalo, že takové falšování není možné. Do činnosti okupačních sil byly zapojeny desettisíce lidí a poměrně často se střídali. Není přece možné, že by nikdo nevynesl informaci o tom, jak to v Afghánistánu skutečně probíhá.

Je to dobrá příležitost vysvětlit mezi rozdíl mezi fantazijně-konspirační teorií a zákonitostí.

Konspirace může probíhat třeba tak, že nějaká parta lidí si vymyslí stavbu školy v odlehlém městě, v počítači vyrobí falešné fotky, vymyslí si jména dětí, zfalšuje výkazy a inkasuje peníze. Pokud by se jednalo o jednu školu a skupinu spiklenců tak do 10 lidí, bylo by to možné.

Dnes žijeme v době, kdy se mnozí domnívají, že stejným způsobem je řízen celý svět. Falešné fotografie letadel. Gumové mrtvoly. Prázdné rakve. Zdravotní sestry podplacené, aby předstírali, že je nemocnice přeplněná, když je ve skutečnosti prázdná. Napodobování teroristických útoků. Vzniklo dokonce celé odvětví, které se živí vytvářením dojmu takových spiknutí, včetně výroby falešných „přiznání“, že rakve byly prázdné, přistání na Měsíci natočené ve studiu a americký prezident pravidelně komunikuje s mimozemšťany. Mimochodem, globální odvětví velmi slušně vydělávající. Ale nechme toto speciální odvětví a jeho fanoušky stranou.

Moji čtenáři mají pravdu, že ve skutečném životě by nebylo možné něco takového dlouhodobě tajit.

Jenže pak je tu druhá možnost. Zákonitosti způsobující, že lidé jsou motivováni lhát. Třeba tahle:

- Kapitán je hodnocen podle toho, jak jsou s ním spokojeni plukovníci.
- Plukovník je hodnocen podle toho, jak jsou s ním spokojeni generálové.
- Generálové jsou hodnoceni podle toho, jestli se zalíbí tisku.

- Tisk chce slyšet, že muslimská společnost je v zásadě harmonická. Že je tam naplňována většina ideálů západních intelektuálů. To jenom voliči Donalda Trumpa ohrožují svět. K Talibanu a Islámskému státu snad můžeme být dost kritičtí – pokud vysvětlíme, že to je afghánská obdoba Trumpových voličů nebo afghánská obdoba odpůrců Evropské unie.

Další zákonitost. Dav se bojí jinakosti. Pokud se najde chlap s jasným pohledem, se schopností říkat pravdu a absolvovat konflikty, je rychle prohlášen za nežádoucího. Celý byrokratický aparát se postaví proti němu - novináři, politici, manažeři i vysocí armádní důstojníci. Nezbuďte mu než odejít.

Třetí zákonitost. Kultura falšování existuje napříč odvětvími. Podniky falšují finanční výsledky (i když to nemohou dělat neomezeně) a perspektivu nových produktů. Vlády falšují výsledky vládních programů. Neziskovky falšují skutečnost, aby vytvořily dojem nějakého děsivého problému a získaly granty na jeho řešení. Všichni dohromady lžou o integraci migrantů a jejich kriminalitě. Konec konců, i při prodeji produktů hraje stále větší roli marketing a stále menší roli technické vlastnosti. Dojem dosažený powerpointovou prezentací nebo mediálním obrazem je důležitější než skutečnost.

Můžeme tedy čekat férové a pravdivé informování o válce v malé odlehlé zemi? To se netýká jen Afghánistánu, ale všech dalších konfliktů.

Takže ano, moji kritičtí čtenáři měli pravdu. Mnoho lidí v terénu muselo vědět, jaká je situace. Jenže ti lidé, kteří by o tom chtěli mluvit a chtějí by chtěli řešit problémy, ti se nikdy nedostanou na pozice s rozhodovací pravomocí. Možná někde bude kapitán potížiště nebo produktový manažer potížiště nebo redaktor potížiště. S trochou štěstí se dokážou ve svých organizacích schovat a vydržet tam celé roky. Ale povýšení rozhodně nebudou. Čím výše jdeme, tím pečlivěji je svět vyčištěn od takových potížišťů.

Podobný princip platí do stejné míry všude. Jenže chtěli byste být v kůži generála či šéfa tajné služby, který letos dostává vyznamenání, a přitom ví, že jednou bude Putinovi nebo čínskému vedení vysvětlovat, proč po celá léta podával zfalšovaná hlášení?